

СЕКЦІЯ 9. ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА АУДИТУ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

УДК 657.6

Антонюк О. Р.,
к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту,
Національний університет водного господарства
та природокористування (м. Рівне)

КЛАСИФІКАЦІЯ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ В ПРАКТИЦІ РОБОТИ АУДИТОРІВ УКРАЇНИ

Проблема виділення видів аудиторської діяльності має не лише науковий інтерес, але важлива з практичної точки зору. Класифікація є першим етапом наукового дослідження, що систематизує об'єкти (процеси, явища) за класами, видами, групами, тощо відповідно до обраних критеріїв. Інколи вживають також термін категоризація у значенні «розподілення об'єктів на категорії». Класифікації, як метод науки необхідні для розробки базового підґрунтя основ теорії та удосконалення практичної діяльності аудиту, підвищення ефективності та якості роботи аудиторів, підготовки і підвищення кваліфікації фахівців [1, с.83].

Розглянемо особливості застосування класифікаційних ознак та понятійного апарату їх визначення на прикладі консультатійних послуг, які надають суб'єкти аудиторської діяльності. Нормативна регламентація консультацій здійснювалась донедавна відповідно до діючого Закону України «Про аудиторську діяльність», де у ст. 3 було зазначено: «Аудитори (аудиторські фірми) можуть надавати інші аудиторські послуги, пов'язані з їх професійною діяльністю, зокрема по веденню та відновленню бухгалтерського обліку, у формі консультацій з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності, експертизи та оцінки стану фінансово-господарської діяльності та інших видів економіко-правового забезпечення господарської діяльності суб'єктів господарювання» [2]. Новий Закон «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [3] встановлює обмеження на одночасне надання підприємствам, що становлять суспільний інтерес, послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності та неаудиторських послуг, у тому числі консультування з питань управління, розробки і супроводження управлінських рішень. Тобто застосовується поняття «консультування». У «Переліку послуг, які можуть надавати аудитори (аудиторські фірми)» консультації відносять у групу інших послуг, пов'язаних з професійною діяльністю аудиторів (аудиторських фірм) [4].

Вивчення фахової літератури з аудиту показує, що по відношенню до досліджуваного виду аудиторської діяльності вживаються наступні терміни: «консультація», «консалтинг», «консультатійні послуги», «консультування». Існують суттєві відмінності у тлумаченні вищенаведених термінів у спеціальній

літературі. В практиці діяльності аудиторських фірм/аудиторів має місце різне застосування понятійного апарату стосовно досліджуваного виду послуг, що можна стверджувати на підставі проведеного дослідження з використанням сайтів аудиторських фірм. Таким чином, простежується проблематика у використанні категоріального апарату консультаційних та інших аудиторських послуг, що на нашу думку може бути вирішена шляхом ідентифікації понять видів аудиторської діяльності на рівні стандартизації на основі принципу єдності теорії та практики діяльності суб'єктів аудиторської діяльності.

Можна навести наступні варіанти складу консультаційних послуг та ознаками класифікації в практиці роботи аудиторських фірм в Україні:

- 1) консультаційні послуги (консультування з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності, консультування з питань податкового обліку, розроблення облікової політики підприємства);
- 2) консалтинг (консультації з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності, консультації з питань оподаткування, консультації з питань організації бухгалтерського та податкового обліку і внутрішнього контролю, консультації з вибору та адаптації програмного забезпечення, розробка облікової політики, налагодження системи фінансового моніторингу відповідно до ст. 5 ЗУ «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом»;
- 3) консалтинг (консультації з питань ведення обліку та підготовки фінансової звітності, консультування в галузі оподаткування юридичних та фізичних осіб, вибір оптимальної податкової моделі, консультації у сфері зовнішньої економічної діяльності, митні процедури, міжнародна торгівля, консультації з питань трудового законодавства, працевлаштування іноземців, допомога при переході на МСФЗ);
- 4) консультаційні послуги (консультаційний супровід, податкове консультування, разові консультації, консультаційні послуги з питань комп'ютерної обробки облікової інформації);
- 5) консалтинг (консультативна робота з клієнтами, з метою вирішення складностей в угодах та під час реструктуризації, в підтримці продуктивності та технологій, в зменшенні ризиків та дотриманні відповідності);
- 6) консультації (консультації з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності, консультації з питань оподаткування, консультації з питань ведення бізнесу).

Список використаних джерел

1. *Проблеми і перспективи розвитку аудиту в Україні/ за заг. ред Пушкаря М. С. Тернопіль: Карт-бланш». 2012. 220 с.*
2. *Закон України "Про аудиторську діяльність" від 22.04.1993 р. № 3125-ХП (в редакції змін від 14.09.2006 р.). URL: [http:// www.apu.com.ua](http://www.apu.com.ua).*
3. *Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12 2017 р., № 2258-VIII.URL: [http:// www.apu.com.ua](http://www.apu.com.ua).*
4. *Перелік послуг, які можуть надавати аудитори (аудиторські фірми). Затв. рішенням АПУ від 22.1.2.2011 р. URL: [http:// www.apu.com.ua](http://www.apu.com.ua).*